

ACADEMIA ROMÂNĂ

Institutul de Istorie „Nicolae Iorga”

Bd. Aviatorilor nr. 1, sect. 1, București

**Conferința anuală a Institutului de Istorie „N. Iorga”
(4-5 decembrie 2025)**

FAMILII, REȚELE DE PUTERE, PATRIMONIU

APEL LA CONTRIBUȚII

Conferința anuală a Institutului de Istorie „N. Iorga” îi invită pe istorici, dar și pe sociologi, antropologi și demografi, la o dezbatere asupra dinamicii relațiilor de familie și impactul lor asupra societăților din Europa Centrală și de Sud-Est, începând cu epoca medievală și până în contemporaneitate.

Dacă istoriografia occidentală referitoare la subiectul propus, cunoaște un parcurs bogat și constant din anii 1960 (Peter Laslett, Emmanuel Todd, John Hajnal) până în prezent (Christiane Klapisch-Zuber, Didier Lett, Vincent Gourdon), cercetările din România, deși au luat amploare, în mod deosebit după 1989, pot fi completate cu nenumărate tematici și direcții încă neexploatate. Familia a fost definită din perspectivă istorică drept acel grup de persoane care se trage din același strămoș comun, real sau imaginar. Deși invocă drept fundament o înrudire biologică, ea este, totuși, un fenomen cultural și o instituție socială. Și pentru că istoria înseamnă schimbare, tematica de față invită, în linii generale, la observarea și analiza acestor transformări, a implicațiilor și consecințelor în durată lungă, până în zilele noastre.

Prima componentă a acestei tematici se referă la întregul ansamblu de reguli referitoare la construcția și funcționarea familiei, de la formarea cuplului până la destrămarea acestuia, fie prin divorț, fie prin decesul unuia dintre soți. Alte aspecte importante care sunt avute în vedere se referă la recompoziția familiei (recăsătoria, statutul copiilor vitregi, cupluri fără urmași), statutul femeii, în general, și al văduvei, în special, ilegitimitatea, înrudirea spirituală. Compararea normelor juridice și a comportamentelor sociale din spațiul românesc cu cele din Europa Centrală și de Sud-Est oferă un unghi nou și util de analiză.

Expresia „rețele de putere” are în vedere puterile specifice ale instituției familiei, în sensul ei larg, în raport cu cele ale altor instituții, fie ele politice, juridice sau religioase. Dar expresia se referă și la puterile exercitate în cadrul structurii familiale, restrânse sau extinse: cele ale tatălui asupra soției și copiilor săi, ale mamei asupra copiilor săi, dar și în familia extinsă, ale fraților asupra surorilor lor, puterea ascendenților asupra descendenților. Tematica propusă ne invită să privim elitele politice și economice constituite, să ne întrebăm cum se împletesc multiplele fațete ale puterii - politică, economică și simbolică - și, mai ales, dintr-o perspectivă dinamică, să analizăm strategiile prin care aceste familii au acces la putere, modul în care o exercită, o extind și o păstrează, în special prin resursele instituției familiale însăși.

A treia componentă a tematicii vizează legăturile dintre familie și patrimoniu și, prin urmare, problema succesiunii și a transmițerilor materiale și imateriale ale acestuia de la o generație la alta. Transferul de resurse se poate concentra asupra unei familii, asupra unui grup social sau etnic, în cadrul familiilor urbane sau într-un anumit grup profesional.

Comunicările pot aborda una dintre temele de cercetare enumerate mai jos (fără ca lista să fie una exhaustivă):

Genealogie, tradiție și memorie familială
Căsătorie, alianțe matrimoniale și rețele de putere
Deconstrucția și reconstrucția familiei : divorț, văduvie, ilegitimitate
Rețele de familie, rețele comerciale
Înrudirea spirituală și implicațiile ei sociale
Elitele și rețelele de putere
Patrimoniu și succesiunea testamentară
Femeile și statutul lor social și juridic
Familia în comunism
Metaforele familiale în discursul politic
Concepte istoriografice: „familia burgheză”, „familia patriarhală” etc.

Din motive de natură financiară, organizatorii sunt nevoiți să precizeze **că Institutul nu poate acoperi costurile de călătorie sau de cazare ale participanților.**

De asemenea, Institutul nu dispune de mijloacele tehnice pentru a putea asigura desfășurarea conferinței în format hibrid.

Titlurile însoțite de un rezumat (maximum 300 de cuvinte) și o scurtă biografie vor fi trimise până la 1 octombrie a.c. la adresa institutulniorga.sesiuneaanuala@gmail.com. Timpul alocat prezentărilor este de 20 de minute.